1875. VII. évfolyam. 150. szám. Szerda, augusztus 4.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A „**Debreczen**"-re augusztus hóra előfizetést nyitunk 1 frtjával.

Előfizethetni három hóra — 2 frt. 50 krjával, augusztus-deczemberre: 4 frt. 20 krjával.

Lapunk programmja ismeretes. Szilárd elhatározással s bátor kitartással haladunk a kitüzött irányban.

Tisztelettel kérjük fel lapunk barátait ennek terjesztésére s előfizetők gyüjtésére.

Hirdetéseket a lehetőleg jutányosabb áron közlünk.

Az előfizetési pénzeket kérjük mielőbb beküldetni.

Debreczen, 1875. jul. 31.

Tiszai Dániel főmunkatárs. **Szatmári Károly** felelős szerkesztő s kiadó tulajdonos.

A mai közvélemény.

I.

Nem képzelhetünk alkotmánynyal felruházott államban képviselői testületet, pártok létezése nélkül.

A komoly állásu, és csupán elveit, tiszta hazafiui meggyőződését követő, — de nem a fenálló hatalom által, mesterséges fogásokkal összeeszkábált pártok küzdelmei, azon kivül, hogy a legnagyobb tisztelet tárgyai lehetnek, még nélkülözhetlenek is arra nézve, hogy a megoldás végett felszinre hozott tárgyak; egy oldalu határozat, vagy leszavazás által, ne silányittassanak tönkre, hanem miután azoknak, talán homályos vagy rejtélyes oldalai, a kigyult viták észfáklyája által megvilágittattak: a megczáfolhatatlanná vált okok és erősségek alapján, érvényre emeltessenek, vagy hogy beléjök mintegy élet leheltessék.

Mert a hol a közvélemény szabadságán, a polgárok önérdek fertőjébe sülyedt erénye miatt, a nyomásnak bármely neme gyakoroltathatik, és a hol a felülről lebocsátott tábori hang, az egyéni szabad véleményeket elfojtó, megzsibbasztó alkalmazására, tömeges vállalkozók találkoznak, ott hasztalan keresnők a közvéleményt, alkotmányt, és más, e tárgyu költői kifejezéseket, mert ott, csak a parancs és engedelmesség már a bentlakók jelszava.

Az alkotmányosság külmutogatása csak álcza, melyen ha a honszeretet önzetlen. éles szemüvegével tekintünk keresztül, a minden alkalomra mosolygani szokott álcza alatt ott látjuk vigyorgani a piszkos önérdek fagyos kigyóját. — Ezen esetben minden a küllátszat érdekében. a közvélemény altatására és félrevezetésére eszközöltetik.

Előttünk, jó vagy balsorsában egy iránt kedves, — és sokszor önfiai vétkes keze által összemarczangolt keblü csonka bajnoknak, hazánknak méretett — vélelmünk szerint — a kérlelhetetlen sors által, jelenben azon szerencsétlen helyzet, hogy édes gyermekeinek lazult lelkiismerete miatt, a lehetetlenségek közé tartozik — bár látszólagosan kezeibe van is letéve — saját sorsának szellemi és anyagi javitása.

De hát azt kérdik, hogy magától az ember igy meg nem romolhatván, minő titkos, vagy nyilvános szerek, és kik által hozattak alkalmazásba? hogy a józan gondolkodásnak, és a maga lábán járni tudásnak, több veszélyes kisérlet közt számos példáját adott nemzet, ily rohamos módon siet, azon nagy, de dicstelen sir megásásának munkájához, melybe, hozzá nem illő halála után temettessék?!

Erre a kérdésre felelni, nagyon nehéz, csak egy kissé visszább kell lépnünk a „mindent megnyertünk" férfiak időszakához.

Még a kiknek élni van szerencsénk, élénken tudunk visszaemlékezni azon örömre, mely kebleinket dagasztotta, az első magyar kormány kineveztetésének alkalmából. Hogyis ne! Hisz óhajtásunk legelsőbbjének láttuk teljesedését!

Ismertük ugyan a közös kiegyezésnek felette káros és veszélyes voltát, de a reménység kéjleánya, csábos tekintetével, ingerlő gömbölyü tagjaival, szüntelen szemeink előtt lebegett. Tekintélyes, és az élet tapasztalati iskolájában megőszült hazafiak, tiszteletre méltó ajkairól hallottuk a belső hit és meggyőződésnek azon kifejezését: hogy ha a kinevezett magyar kormány, alkotmányunkat részben visszanyerte, ezzel a megkapott részszel, a többit is vissza fogja lassanként hóditani.

Nagy volt az öröm Izráelben, melyet még azon eset is nagyban fokozott, hogy Csaszlau rőtt gyermekei, kezdék mozgósitani a pintlit, esernyőt és kalucsnit. És ez öröm mámorának pillanatában, sok jó hazafi véteknek tartotta — és nemes lelke önmaga előtt pirult volna, arra a gondolatra, hogy azok a kormányférfiak, kiket a nemzet nagy részének bizalmi nimbusza vett körül, megvizsgálják müértőleg majd azt a széket, melynek bársonyán ülnek: hogy inog-e vagy szilárdan áll? S azonnal hozzáfognak, — az ujongó nemzet szemébe kaczagva — a jogfeladások rettenetes munkájához!

Azonban vajon történt-e másképp? Nem!

Sőt tekintet nélkül az elemi csapások és más elszámlálhatatlan ok miatt fizetésképtelen adózókra, még kérlelhetetlenebb kegyetlenséggel indittatott meg a végrehajtási hadjárat csupán e végből felállitott csapatok által, mint történt az Bach uram átkos korszakában.

Miért? Mert a nemzet nyakára rávállalt roppant adósság, az igazságszolgáltatás példátlan rosz voltához képest temérdek hivatalos egyén, a nagy hatalmi állás affektálása miatt fegyverben tartott nagy hadsereg stb., mint homok a vizet, nyelte és nyeli el kérlelhetetlenül, és halaszthatatlanul a milliókat. — Hiában csavargatjuk a dolog sorát, már tudva levő dolog, miszerint a közösügy oly fenevad, mely ha szünet nélkül nem tömik a gyomrát, magát a táplálót eszi meg.

Hogy tehette volna fel kezdetben e becsületes nemzet, hogy évek hosszu során nagy tiszteletben álló hazafi, a kormányrajutás után, nagy, uri zsebeinek megtöltését tartsa szeme előtt, és ne hazája jobb létének előmozditását, s hogy ez a férfiu, miután könyökig belenyult az ország erszényébe, még jó formán el se piruljon, midőn e cselekményét. az ellenzékiek nyiltan szeme közé vágják! És ki képzelte volna, hogy a harmadfél piculéval, szorultságból kormányra szólitott professor, élelmes voltánál fogva, nehány hó leforgása után, párossával emeltesse a palotát Budapesten, a világ szemeláttára. A sziv szorul el, ha az országos pénz körüli üzelmek szellőztetéséhez fogunk, jól tudva azt, minő erőszakos utakon lehet azokat a közönségtől apránként beszedni?!

Nade az utánok következő kormány, szigoru felelősségre vonta bizonyosan e sáfárokat, és a megkárositott nemzetnek, hogy megingott bizalma némileg helyreállittassék, nyilt fényes elégtételt szerzett; és a bün, törvény szerint büntetve lett? Oh! együgyü kérdés! Zsiros nyugdij, zsiros állás! ez a büntetés.

A dolgok ilyetén állásában a kormány belátta, hogy a dolgok visszatetszését eláruló arczkinyomatok szaporodnak, s hallotta, hogy ne hallotta volna? hogy hangok emelkednek, melyek a legszélsőbb kormánypárti előtt sem tünhettek fel dicsénekül. Elkezdé tehát saját védelmére, és szokatlan erélylyel kezdé el, a közvélemény mondva csinálásának országos munkáját (Hej! ha oly buzgalommal és költséggel láttak volna bajaink orvoslásához!) Ez a munka nem remélt könnyüséggel volt keresztülvihető, mert azon eladósodott baloldali követ, kinek kedves nagysámja, kis nejecskéje, vágyai ne továbbjának tartotta chignonnal ala petrencze, leszemüvegezni az országház karzatáról, szilárd baloldali elveit, ugyan hogy ne vitte volna áldozatul, ő nagyméltósága mosolyáért? Na meg azért a kis miniszteri tanácsosságért, czimért, a melyért időszakonként jókora türetbankó jár, melyet nem mondhatom meg, hogy évente adókép. hányónknak erszényéből lehet kiekzekválni. Hát ott a háttérben Aladár urfi!? A nagysás mama végtelen gyöngédségből nem engedhette ugyan, hogy az ő gyermeke, valami bakafántos tanitó által, a száraz tudományokkal halálra gyötörtessék; mégis mily szépen felnőtt! milyen csinosan megtudja kötni nyakkendőjét. Becsuszik tehát Aladár urfi is és a boldog semmit nem tevés bankjegyes korszakában, még előléptetésre is számolhat, mig az ajánlat nélküli képzett egyén, mint napdijas firkál az urfi mellett reggeltől estig. A kezdeten átesve a miniszteri tanácsos, aztán meglepő könnyedséggel varázsolja be, létező rokonságának ifju csemetéit negyediziglen, a temérdek hivatalágak egyik-másikába. — A kormány által felfogadott ezen had aztán mindég, és minden esetben a kormánynyal szavaz.

De ez még mind nem elég arra nézve, hogy az önzéstelen, tiszta közvélemény agyon szorittassék.

Tiszai Dániel.

— **Debreczen vagy Arad?** Egyik helyen a pénzügyi igazgatóságot fel kell oszlatni, s mint hallik, az aradi igazgatóság fog felosztatni, s a debreczenihez csatoltatni.

— **A bankügyi leleplezéseket**, a miket mi is érintének, a kormánypárti sajtó, a mint jeleztük „koholmánynak" mondja, ellenben a „Kelet népe" fentartja ama közlemény valóságát betütől az utólsóig.

— **Móricz Pál** a kormányra való befolyásának bizonyságául felemlitjük, hogy a szatmár-németi törvényszék elnökévé Móricz Pál öcscse, Móricz Lajos székelyhidi aljárásbiró neveztetett ki.

— **Rendőrségünk szervezése** már kész a belügyérségben, s ezt a miniszter az uj ülésszak elején terjeszti elő. Ott, hol a magasabb politikai indokok követelik, állami rendőrség állittatik, egyébütt a törvényhatóságok kezébe lesz letéve a rendőrség ügye. Természetes, hogy ez utóbbi lesz tulnyomó.

— **Telekkönyvi hatóságok** fognak állittatni a megszüntetett törvényszékek helyén. Az e rendelet által hivatalaiktól elmaradt birók egy része nyugdijaztatni fog; ezek száma 100—150 leend.

— **Váczott** a kapitány hivatali ellen hatalommal visszaélés miatt fegyelmi vizsgálat indittatott, s hivatalából elmozdittatott azonnal.

Kazinczynk levelei.

— Szilágyi Lajoshoz —

I.

Különös bizodalmu drága jó uram, szolgabiró ur, kedves uram öcsém!

Régen elszakadva Biharból, csak képzelem azt, hogy itt azzal van szerencsém szólani, a ki hugom Zsombori kisasszonyt tart. E szerint nem veszi megszólitásomat kedves uram öcsém megbántásnak, s azon kérésemet, hogy ujabb levelében atyafiságos szövetségünk szerint szóljon hozzám, ugy reménylem azt, teljesitni méltóztatik.

Kimondhatatlanul kedves volt nekem az a hir, hogy uram öcsémnek néhai nagyatyja felöl biographiai tudósitásokat vehetek. Az a lelkes férfi darabosan irt, mert a nyelv és literatura ujjászületése vagy igazabban felserkenése előtt élt és irt, de lelkesen irt. Ő vala az, a ki 1780-ban az én jelenlétemben egy sereg tekintetes uraknak, kik paszománttal elhintve jöttek azon házhoz, a hol a gróf Brunszvik Antal installátiója miatt néhányan összegyültek volt, s Révainak azon alkalmatosságra nyomtatott versét kaczagták, kimondá, hogy a magyar egén uj szebb hajnal hasad, s a Költő, s a Horátz s Virgil s a Debreczenben ma is nevetett barátné és istenné jók, s mind ezeket, s az ehez hasonlókat el kell fogadnunk, vagy semmire sem megyünk. Az ő intése nélkül nem mertem volna a mit mertem. Jövendölése beteljesedett, s kétséget nem szenved, hogy jól azok irtak, a kik mertek, noha ezt még is igen sokan nem hiszik. Hogy még sokan nem hiszik, onnan is jő, mert a sok jóval sok roszat is mertünk; ember tökéletest soha sem ád; onnan is, mert a merés okainak megértése nem minden ember dolga. De a nagy öregnek ragyogni kell literaturánk emlékezetében az intésért, jövendölésért, s általam fog. Ezeket régen feljegyzettem, s barátim régen tudják. El akarám már mondani, s e napokban is ezekben dolgozám: az uram öcsém levele épen jókor jöve. Akkorara halasztom ezeket, a midőn az igérteket veendem. Cselekedje uram öcsém azt a barátságot, engedje látnom literaturai dolgozásait, kivált a mi a szép literaturára tartozik, még pedig in Originali. Gyakorta egy kivout és megigazitott félsorból igen sokat tanul az, a ki maga is a mesterség körül forog. A kik valamennyire a festés dolgaiban gyüjtöttünk ismereteket, igy szemléljük, miért igazitotta meg Raphael ezt a kart, ezt a ruha redőt skizzein.

De az igért biographiák mellett arra kérném még kedves uram öcsémet, hogy a külföldi s hazai tudósokhoz irt s azoktól vett leveleit in Originali méltóztassék hozzám felküldeni, ha az egész ládát tenne is. Én ugy hiszem, hogy az bőv zsákmányt fog adni nekem, s nagy örömmel állok majd a munkához.

Gyönyörü az, a mit uram öcsém kedves atyja ura végső rendeléseiről is ir. Nem jobb volna-e mindenkori dőzsöléseinknek egy részét igy áldozni a köznek, mint füstért csinálni mindent?

A kedves hugomat atyafiságosan csókolván, magamat barátságokba ajánlom s maradok szives tisztelettel*)

Az urnak kedves uram öcsémnek
Széphalom, máj. 27. 1818.

alázatos szolgája
Kazinczy Ferencz,

— *A magyar fővárosból.* **A lipótmezei tébolydában** megnyitása óta — 1868 decz. 1. 1948 beteg volt. 1131 férj és 817 nő, szomoru statisztika. — **A fővárosban** egy női szörnyeteg egy rábizott törvénytelen 8 hónapos kisdedet azért, mivel ez a levest megenni nem akarta, arczul verte, sőt lábát is kitörte. A furia befogatott. **A jogászsegély**egylet évi bevétele 7651. frt volt. Az egyletnek 25,141 frt 41 kr vagyona van. **A belügyér** azon rendeletet tette közzé, hogy a kóbor szinészek s énekeseknek előadási engedély addig sehol ne adathassék, mig a belügyministeriumtól országos előadási engedélyt nem mutatnak. **Tegnapelőtti** éjjel a lánczhidról egy jól öltözött férfi a Dunába ugrott, **Egy fiatal nő** 8—10 hónapos gyermekét a gyermekmenház udvarára fényes nappal letette, azután nyomtalanul eltünt.

Vidék.

Derecske, aug. 1.

Városunkban, ennek egyik szöllőskertében, nehány nappal ezelőtt (f. é. jul. 24.) egy gyilkossági, még pedig — az eléggé ismert családi viszonyokból, s csaknem köztudomás tárgyát képező előzményekből következtetve s itélve, — minden kétségen kivüi előre tervezett szándékos gyilkossági eset merült föl.

Bár maga e tárgy, rettenetes voltánál fogva, de azon helyes és közérdekü szempontból is, hogy a törvény őrei annálinkább hivatva s kötelezve érezzék magukat az elkövetett bün nagyságához mérni a büntetést, s annak mérve szerint alkalmazni fenyitő törvényeink teljes és kérlelhetetlen szigorát, tagadhatatlanul nyilvánosság elé tartozik: mégis — megvallom — egészen mellőzni akartam e büneset közlését, nem sok kedve telvén senkinek az ily szörnytettek hirlapi uton regisztrálásában. — De most, miután épen e tárgyról a „Biharmegyei községi értesitő" legközelebbi 31. száma, a hirek rovatában „hirtelen halál" czim alatt az eset valódi tényállását elferditő, eltorzitó s épen ezért minden jó lelket méltán megbotránkoztató közleményt hoz, melyben, mintha épen arra irányozott számitásból történt volna e közlés — az egész dolog, csak ugy könnyedén egy összezördülés véletlen eredményeképp adatik elő, s a vérfagylaló eset, a szándékos gyilkosság, minden sulyosb beszámitás nélkül egyszerü s az életben többször előforduló szerencsétlenség szinében tüntettetik föl, nem lehet elhallgatnom, sőt a közügy s közigazság érdekében föl kell szólalnom e tárgyban s helyre igazitnom a felhivott „Községi értesitő" téves és hiányos közleményét.

E közlemény ugyanis, bárhonnan vette eredetét, csak annyi valót tartalmaz, hogy Veres János üttetett agyon ipa által, (Kerecsenyi Mihálynak hivják e vitéz embert) nem pedig megforditva. De már az valótlan állitás, hogy

*) Szilágyi Lajos, — kihez ezen s később közlendő több levél intéztetett nagy nevü költőnk által, amaz 1742-től fogva 1785-ig tanári, majd papi s végre püspöki minőségben Debreczenben müködött idősb Szilágyi Sámuelnek — II-ik József császár különös kegyeltének — unokája, s ifjabb Szilágyi Sámuelnek, biharmegyei táblabirónak sat. fia. Ezen, s a többi levélben idősb Szilágyi Sámuelnek szépliteraturai kéziratait, külhoni tudósokkal való levelezéseit kéri Kazinczynk megküldeni, hogy ezek nyomán — róla készitendő életiratban (biographia) ama korszakot képezett férfiut kiemelje, nevezetessé, emlékezetessé tehesse. E levelek a debreczeni ref. főiskolai könyvtárban találtattak.

A „DEBRECZEN" tárczája.

A LÉGYOTT.

— Tollrajz. —

Irta: Turgenjew Iván.

IV-ik és utolsó közlemény.

Akulina hallgatott, keble sebesen dobogott, fájdalmát már alig birhatá; Viktor pedig folytatta:

— Péterváron egész más az élet, mint itt! Ott, tudod, vannak oly csodák, mint te azokat, balga lélek magad, elé képzelni sem vagy képes! Házak és utczák . . . hát még a társaság, meg az a müveltség! valóban csodálni való. (Akulina bánatos kiváncsisággal, félig nyitott ajkakkal hallgatta őt mint egy gyermek.) Különben, tevé aztán hozzá Viktor, miközben ismét a fübe leheveredett, miért is beszélem én el neked mindezeket? — Hiszen te ezt ugy sem érted.

— Miért nem Viktor? mindent megértettem.

— Ez már még is sok! kiáltott az ifju haragosan.

Akulina lesütötte tekintetét.

— Máskor . . . ezelőtt nem beszélt igy velem, Viktor, szólt a leány a nélkül, hogy szemeit felemelte volna.

— Máskor! . . . máskor! No lám! . . . Máskor! . . . ismételte többször.

Mindketten hallgattak.

— Azonban nekem most már mennem kell, — szólt az ifju és igyekezett felemelkedni.

— Maradjon ön még egy kicsit, kérte őt Akulina.

— Minek? hiszen már bucsut vettem től ed.

— Maradjon még! ismétlé a leány.

Viktor tehát ujra kinyujtotta lábait a füben, s elkezdett fütyölni. Akulina nem vonta le róla tekintetét. Észrevehettem, hogy a szegény leány minden pillanatban izgatottságba jön, ajkai remegtek, halvány arcza elvörösödött. . . .

— Viktor, szólt végre akadozó hangon: ön nagyon vétkes . . . nagy vétkes, istenemre mondom ezt, Viktor!

— Mi vétkes? kérdi homlokát összeránczolva, — mig egészen a leány felé fordult.

— Ön vétkezik, Viktor. Legalább csak egy jó szót intézett volna hozzám e bucsuvételénél; csak legalább egyetlen egy szócskát mondott volna nekem, szegény szerencsétlen árva gyermeknek. . . .

Tehát mit szóljak hozzád?

— Én nem tudom; azt ön jobban tudja Viktor. Most elutazik, és egy szócskával sem vigasztal . . . . . . Mivel érdemeltem meg ezt?

— Mily különös vagy te! Mit tehetek én arról?

— Csak egyetlen egy szót. . . .

— Ime, mindig ugyanazon nótát fujja, mondá bosszusan és felállott.

— Ne haragudjék ön, — szólt a leány gyorsan, s alig birta már könyeit visszatartani.

— Én nem haragszom; hanem te vagy akadékoskodó. . . . tulajdonképen mit akarsz? Hiszen csak nem vehetlek nőül? Tehetem azt? Nos, mit akarsz tehát? Mit? — (Fejét előre nyujtá, feleletet várva beszédjére.)

— Semmit, . . . semmit sem akarok, dadogta és alig merte kezeit feléje nyujtani: csak egy bucsuszót. . . .

És könyei patakként folytak.

— No hiszen . . . még csak ez hiányzott, most már sirni kezd, mondá Viktor hidegen, sapkáját szemére huzva.

— Hiszen én mitsem akarok, mondá a leány zokogva és arczát kezeibe rejté, de mi lesz most sorsom családom körében? Mihez kezdjek! Engem, szerencsétlent kényszeteni fognak, — hogy egy gyülölt férfiuhoz nőül menjek . . . . . . — Oh én boldogtalan!

— Csak sirjál, sirjál, szólt Viktor s megfordult.

— Csak legalább ezt az egy szót mondta volna: Akulina. . . . mennem . . . kell. . .

Egy hirtelen, szivszaggató zokogása nem engedé befejezni szavait — leveté magát s a fübe rejté arczát és sirt keservesen . . . . egész teste remegett, s a visszafojtott könyek most folytak zápor módjára.

Viktor határozatlanul állott előtte, vállat vont és azután nagy léptekkel eltávozott onnan.

Elmult nehány pillanat. Akulina csendesedni kezdett, felemelte fejét, fölugrott, szét tekintett, összecsapta kezeit és utána akart sietni, azonban lábai felmondák a szolgálatot s térdre esett . . . Én pedig rejtekhelyemen már nem birtam ezt tovább kiállani, oda szaladtam hozzá. Alig pillantott meg azonban, midőn egy könnyü ugrással, isten tudja honnan vette az erőt, fölugrott és eltünt . . . a szétszórt virágokat ott hagyta a fák közt.

Én állva maradtam, a buzavirág csokrot felemeltem és kiléptem az erdőből a szabad mezőre. A nap már alant állott a halvány-kék egen; sugarai hidegebbek voltak; s nem ragyogtak már, hanem egyszerü fényt terjesztettek szét. Csipős szél kezdett fujni felém, mely a lehullott apró leveleket az erdő széléhez hajtá; az egész erdőt megreszkettette a szél, s a megsárgult lombok ritkulni kezdének. A természet vetkőzni kezdett; a mulandóság jutott ekkor eszembe. Megállottam . . . . Szivem körül fájdalmat éreztem, a hervadó természet bánatos mosolygása, a tél közeledtére szintén elhervaszt mindent. Egy figyelmes karvaly röpült felettem el, nehéz és erős szárnycsapásokkal, letekintett reám, s mintha rosszat sejtene egyet fordult s szakadozott nyögéssel eltünt az erdőben; egy nagy csapat galamb emelkedett fel gyorsan valamely közeli tanyáról, oszlop alakban forgott a levegőben, azután szét oszlottak a mezőkön — az ősz jele! Egy kopasz hegynek tulsó oldaláról, valami erdei madárnak hangos sivitása halatszott.

Én is visszatértem otthonomba: de a szegény Akulina képe sokáig nem ment ki emlékemből, és már régen elhervadt buza virágait még ma is őrizem . . .

Forditotta: Iklódi József.

V. J. a szőlőben dolgozott volna, mert ott a szerencsétlen órában nem dolgozott senki; hanem épen akkor ment oda ki V. J. egy nyomtató emberével együtt hazulról, egy kis almáért, mit a vele már régóta versengésben s ellenséges viszonyban levő, sőt legujabban már a debreczeni kir. törvényszék előtt házassági válóperben is álló nője Kerecseni Sára észrevevén, azonnal sietett hirt adni édes apjának, rimánkodván előtte, hogy menjen ő vele együtt a szőlőbe, hol férjét Veres Jánost ott találandják, és most jó alkalom lesz őt megboszulni.

Az apa nem birván magán elég erőt venni, hogy gyermekének, különben gonosz és kárhoztatásra méltó kivánata elől kitérjen s magától őt férfiasan elutasitsa: engedett rimánkodásának; kiment vele a szőllőskertbe, hova Veres János vő alig egy óranegyeddel előbb megérkezett.

Itt aztán a férjét különben is rég megunt, megvetett s attól minden áron szabadulni kivánó dühös nő sietett igénybevenni tőrnyelvének egész erejét, átkos szavak sebző nyilait szórván férjére, hogy fölingerelje azt, apját pedig támadásra készen tartsa, s eként előkészitse a véres drámát, mely nehány percz multával a vő és ipa közötti egypár keserü szóváltás után csakugyan bekövetkezett. Az indulatba jött apa hirtelen egy szőlőkarót kapott fel s azzal egymásután több ütést mért a nála különben is testileg sokkal gyengébb s igy nekie ellen sem állhatott vő fejére, mely ütések az előbb földre teritett, onnan azonban kissé felocsudott szerencsétlennek, alig egy félóra mulva, a vérnek az agyhártyára nyomulása által föltétlen halálát okozták.

A főtettes már a törvényszék börtönében ül, s ott várja méltó büntetését. Kell, hogy leányát is, mint bünszerzőt, sőt valóságos büntársat mielőbb utólérje a hatóság fenyitő keze.

Komáromy Károly,
h.-ügyvéd.

— *Vidéki hirek.* **Pap-Tamásiban** (Bih) egy legény a másikat agyonlőtte. **Nagy-Váradon** ma a „Falu roszát" Odry Lehel játsza. Étvezetes estélyük lesz a váradiaknak. **Jász-sz.-Lászlóban** a kolera kiütött. Eddig 1 halott s 3 beteg volt. **Szegeden** érdekes aequatori madárgyüjtemény látható. **Szempeczen** mult hó 27-én két gyermeket a reájuk ömlő kavics eltemetett. **A „legnagyobb magyar"** gr. Széchenyi István neje sz. Aspangi Seilern Crescentia grófnő jul. 30-án szélhüdésben meghalt. Béke poraira! **Rajkovics** huszárhadnagy a Brassó és Kolozsvár közti 75 mértföldnyi utat fogadásból 60 óra alatt tette meg. Ismerve Erdély bérczes vidékeit, a fogadás megnyerése mind magának mind lovának nagy érdem.

A magyar müveltségtörténet köréből.

Irta Fehér Péter.

(Folytatás.)

Azt mondhatná valamely jó barátunk az én szavaimra, hogy „az nem egyéb hazafiui áradozásnál, hisz a modern magyar müveltség idegen kulturák, külföldi mesterek befolyása és müködése által teremtetett."

Igaz, hogy mi magyarok sokat kölcsönöztünk, sokat sajátitottunk el szerencsésb viszonyok között és épen azért gyorsabban fejlődött és képződött népektől és idegen meterektől: görögöktől, olaszoktól, németektől; de hát e népek nem tanultak-e, nem kölcsönöztek-e viszont más népektől ismereteket és mesterségeket? Az egyetemes müveltségtörténet rende kimutatja, mint származott a müveltség keletről. Ázsiából különböző népek, különösen a görögök és rómaiak közvetitésével Európa, sőt az egész müvelt világ népeihez. Ha az emberiség ezen nagy örökségéből mi is részt kivántunk és nyertünk: e tény által a müvelt nemzetek közé lett sorakozásunk bizonyittatik. E ponton csak a felett sajnálkozhatunk, hogy a latin nyelvnek és a keresztyén vallás — és egyéb nyugoti intézvények idegen behozóinak, — terjesztőinek a különben is széles körü magyar vendégjog határain tul csapó foglalásokat, követeléseket engedtek meg őseink a szent kultura és nyugoti müveltség érdekében, mert az idegenek csakhamar támadólag léptek föl magyarságunk, alkotmányunk és állami önállóságunk ellen, minek következtében a latin nyelv, mint az egyház és tudományok közege, ur lett a profánnak nyilvánitott szép hazai nyelv felett; Árpád ékes és erőteljes nyelvének meg kellett sok időre hátrálnia az egyház, az állam és müvelt társalom hivatalos és divatos nyelve, a szerfölött fölkarolt holt-latin nyelv előtt, — mely igy a magyar államban és tudományos világban kizárólagos uralmát 1000—1790-ig fen birta tartani a több izben erélyesen nyilvánuló nemzeti érzület hatályos tiltakozásai ellenében is. Árpád-királyaink alatt a magyar hazafiak semmi veszélyt nem láttak abban, hogy az államkormányzat és törvényhozás hivatalos nyelve a latin lett, hiszen szerintök a magyar nyelvnek ugyis elég és élénk forgalma volt a családi és közéletben; az Árpád-ház kihalása után egymást sürün felváltó idegen uralkodó-házbeli magyar királyok, a kik nagy részben nem is érték, vagy gyöngén beszélték a nemzet nyelvét: szivesen üdvözölték a latin államnyelvet, mely által a magyar felekkel és külföldi udvarokkal is kényelmesen érintkezhettek. De a nemzet jobbjai idővel fájdalmasan tapasztalták a nemzeti nyelv bünös mellőzésének káros következéseit, a visszahozhatlan évszázadok kedvező alkalmait; nemzetiségünk terjesztésének leghatalmasabb, legellenállhatlanabb eszköze lehetett volna a magyar nyelv, ha az eleitől fogva, mint iskolai és államnyelv királyi pártolásban és országos ápolásban részesülhetett volna; a magyar iralmi és tudományos nyelv századokkal hamarabb létesült volna, nem-magyar ajku polgártársaink tömegesen sajátitották volna el a latin és később a német helyett a hivatalos magyar nyelvet és Magyarország nemzetiségi statistikája nyelvünk elterjedését illetőleg kedvezőbb számarányokat mutatna ma, és senkinek agyában — sem fönt, sem alant — meg nem fordult volna soha a vakmerő gondolat, hogy Magyarország valamely idegen államba beolvasztassék. Szerencsétlen és rövidlátó magyar politika és mostohaviszonyok, melyekből okulhat, de felettök ma már későn tépelődik az aggódó honszerelem!

A nemzet annyira beleélte magát az uralkodó viszonyokba, a kor lelke vagy elfogultsága oly hatalmas volt, hogy a legdicsőbb, a legeszményibb magyar király, Mátyás korából sem maradt ránk egyetlen magyar szövegü államokmány vagy királyi iromány; pedig Mátyás magyar volt egész lényegében; szerette, bálványozta nemzetét s ennek müvelődését szivén hordta; királyi könyvtára, a világhirü „Corvina" nem lelte akkor párját Európában; udvari tudományos társasága kitünő hazai és külföldi tudósokat és müvészeket számlált, de még egy Mátyás király is elfeledte vagy későn látta be, hogy egy nemzet müveltsége biztosan és egyetemesen csak a nemzeti nyelv által fejleszthető. „Magyar tudományos akadémia", „magyar szinház", „magyar tannyelvü iskolák", „magyar nyelven intézett országkormányzat" sat. fájdalom, Mátyás alatt nem létesülhettek; ha mindezen intézvényeket a 19-dik század helyett Mátyás kora létesiti vala: hol állanánk ma magyarokul? Pedig a magyar nyelv — az államférfiak és tudósok részéről tapasztalt elhanyagoltatás daczára is — a közéletben és a csekély vallási és világi népies iralom terén folyvást fejlődött és mindenesetre állott már akkor is a fejlettség azon fokozatán, hogy államnyelvül nehány latin müszó segitségül vételével biztosan használtathatott volna, mint ezt a magyar királyság első 5 századabeli irott maradványok tüzetesen bizonyitják; ezen állitásom egyik bizonyságaul ide igtatom az 1000—1836-ig kizárólag latin nyelven szerkesztett „magyar törvénytár"-ba véletlenül becsuszott „tiszti eskümintát" I. vagy Nagy Lajos királyunk idejéből.

Tiszti eskümintaI. Lajos kir. idejéből.

ISTEN teged vgy segellyen Szüz Mária melleted te veg napodon szent fiánac előtte vgy tamadgyon. ISTENNEK mind szenti, te erted vgy imadgyanac, ISTEN teste te vég napodon meltan neked vgy meltoztatassec, szörnyen halallal vgy ne vesz el, feold tetemedet vgy fogadgya halua, harmad napon vgy ki ne vesse, ISTen szeniet te vég napodon vgy lathassad, öröc pokolban vgy ne temetessel, es magul magod vgy ne szakadgyon, hogy Vrunknac Laios királnac es szent Koronaianac valo hiuseg tartasodra, minden oruot, toluait, gyilkost, kaczért, ember étetőket, baiosokat, ház égetőket, szentegyhaz töröket, fél hiten valot, es ki Orszag veszedelmére, poganoknac segetseggel auagy tanachal volt, ál leuel kötőket, al pechet likaztokat, es kic ezekcel élnenec, es mindeneket azokat, kic vrunk Laios kiralnac és Orszaganac, es szent Koronaianac ellene es veszedelmére törekedőc volnanac, igazan meg mondod, meg neuezed, es ki adod es meg nem tagadod: es irigységben auagy gyülölségben, senkit el nem vesztesz, es igazat nem hamissitasz, es hamissat nem igazitasz. Ezeket meg nem hagyod sem keduért, sem adomanért, sem gyülölségért, sem félelemért, sem baratsagért, semmiert is. És a mi beszed közöttetec lenne, ezt titkon tartod, es oknelkül senkinec meg nem ielented, meg sem mondod. ISTEN teged vgy segéchen, es ez szent kereszt.

(Vége köv.)

A budapesti 2-dik nemzetközi gabnavásár aug. 2.

Először is a gabnavásárral egyidejüleg rendezett gazdasági gépkiállitásból kiemeljük a

Gettner és Rausch által kiállitott szivó és nyomó szivatyukat, ruganyeszközeit, vizmentes mézga-takaró ponyvákat; a szivatyuk a budai szerencsétlenségnél nagy szolgálatot tettek.

Bucher Lénárd kiállitott főbb tárgyai: legnagyobb gabna normal-mértékek 500 liter vagy $\frac{1}{2}$ hectoliter tartalommal; szállitható és hordható szekrénymértékek, nagy és kis szelencze mérlegek stb, azonkivül a gabnanemek minőségsulya összehasonlitására táblázat van kidolgozva.

Kühne E. nevezetesebb tárgyai: (Hungaria sorvetőgép, háromkéses lókapa, gabnaválasztó henger és tisztitó rosta, mely kevert magokat (péld. buzát rozstól, árpát zabtól,) valamint gömbölyü gyommagvakat megközelitőleg teljesen kiválaszt.

Vidacs István gépgyárából egy hárombarázdás eke, mely 33 hüvelyk széles és 7—8 hüvelyk mélységü barázdát huz, 6 ökör előfogat mellett 10 munka óra alatt 5—5$\frac{1}{2}$ holdat (1200 négyszög öllel számitva) szánt. Ez eke 3 közönséges eke munkáját jóval felülmulja.

Weiner Mór bádogos mértékei, mind saját találmányai, melyek a központi mértéktelesitő bizottmány által a legjobbaknak itéltettek. — Broglia és Müller gépraktárából egy gabnatisztitó gép (Trieurs), mely nehány budapesti gőzmalomban s több gazdaságban alkalmaztatott, mely a gabonát minden más anyagtól megtisztitja.

A terményüzlet eredménye a következőkben foglaltatnak:

Buza ára azonnali szállitásnál 15—20 krral olcsóbb, időre kötve változatlan. Nevezetesebb kötések: Készbuza: tiszai uj 600 vm. 86 fns 6.15, 800 vml. 86 fns 6.15, 1000 vm. 87 fns 6.30, pesti 1000 vm. 86 fns 6.10, pesti 500 vm. 85 fns 5.97$\frac{1}{2}$. marosi 5000 vm. 88 fns 6.65, bácskai 3500 vm. 85 fns 6.27$\frac{1}{2}$, 2500 vm. 84$\frac{3}{4}$ fns 6.27$\frac{1}{2}$, uj bánsági 1000 vm. 82$\frac{1}{2}$ fns 5.15, uj mosonyi 1000 vm. 86 fns 6.40, uj felvidéki 1000 vm. 83 fns 6.20.

Szokványbuza september-októberre kötve 13 részletben 85000 vámmázsa minőség szerint 5.80—85 krig; tavaszra kötve 20,000 vm. 6.25—35 krig.

Rozs. Felső-Szilézia és északi részekre kerestetett, árak szilárdak. Kötés 34,950 mérő kész áru 3.17$\frac{1}{2}$—3.95 krig; 2700 mérő septemberre 77—80 font 3.57$\frac{1}{2}$—3.62$\frac{1}{2}$ kr.

Árpa. Igen keresett és minden készlet elkelt 40,000 mérő 2.80—3.62$\frac{1}{2}$ krig.

Tengeri kész: bansági 17,000 vm. 3.40—4$\frac{1}{2}$, május-juniusra 41,000 vm. készfizetésre 3.45—3.51-ig.

Zab. A forgalom nagy, árak némi változás mellett a mult hetiek szerint. Septemberoktoberre köttetett 70,000 mérő 2.26—2.45 kr, tavaszra 40,000 mérő 2.40—42 kr. kész zab 17,000 mérő 2.32—40 kr.

Repcze-forgalom csekély. Azonnal szállitva 1000 mérő 10 ft, 75 kr; 2000 m. 10.65 kr, 1000 mérő 10$\frac{5}{8}$ frt. (káposzta repcze), 4000 mérő 10.50 kr.

Az idei gabnavásárt közel 5000-en látogatták, mégis alig lesz fényes eredménye, mert a külföldi vevők tartózkodók, várják az árak lejebb szállását. De a külföldön levő közönséges termés és sok elemi károk következtében a különben is kedvelt magyarországi terménynek elébb utóbb vevői fognak lenni, kivált ha a készlet tulajdonosok az európai piaczok árait nem fogják tulhaladni akarni.

— **A margit-szigeti hid felirata.** A közlekedési miniszter az akadémiát kérte fel azon felirás szerkesztése végett, mely a hid középső oszlopát fogja disziteni. Az akadémiai bizottság Pulszky Ferencz elnöklete és Metzner miniszteri tanácsos részvétele mellett a következő felirást hozta javaslatba:

I. FERENCZ JÓZSEF AUSZTRIAI CSÁSZÁR
ÉS MAGYARORSZÁG APOST. KIRÁLYÁNAK
URALKODÁSA ALATT.
AZ MDCCCLXX. ÉVI X. TCZIKK rendeletéből
az ország költségén
Gouan Erneszt terve szerint
épült (?!?)
A SZENT MARGIT HIDJA
MDCCCLXXII—LXXV.

ISTEN OLTALMAZZA.

Külföld.

— **A herczegovinai** lázadók a töröktől 3 ágyut 80 hátultöltőt vettek el. 700 ember a trebénjei utat szándékszik megszállni. A felkelők azt követelik, hogy a sumaiak és a Montenegró határán lakók pár nap mulva csatlakozzanak a felkeléshez, hogy Trebenjét ostrom alá foghassák.

— **A török kormány** elhatározta az öszszes külföldön tanuló török fiak hazahivását, mert a kincstár nem győzi a költségeket.

— **Anglia.** Az „Observer" szerint Olaszország is a mellett van, hogy Ausztria-Magyarország példájára a porta szentesités nélkül közvetlen kereskedelmi szerződést kössön Romániával.

— **A karlisiákat** megverték ujolag. A királyi csapatok elfoglalták Vianna várost s 1500 foglyot ejtettek. Jó lenne már ha vége volna ezen szörnyü testvérháborunak s az alkotmányos királyság virágozhatnék ez országban!

(—) **Ausztria.** Bécs. A „Polh. Corr" arról értesült, — hogy az ágyuk beszerzésére megkivántató összeg előállitására egy kölcsön felvétele van tervezetben; ez által lehetséges lenne a tüzérség rögtöni fellálitása. Ugyan e lap azt irja, hogy a szerb fejedelem utjának czélja nem politikai, hanem magán ügy. A fejedelem 8 napi itt tartózkodása után visszatért Belgrádba.

Gróf Goluchovsky Agenow galicziai helytartó tegnap reggel 8 órakor meghalt.

Zágráb. A herczegovniai szükséget szenvedők érdekében alakult bizottság a kormánytól a gyüjtésre megkapta az engedélyt. A választásoknál, mely e hó 9-ig tart el a szabadelvüek vannak többségben.

UJDONSÁGOK.

* **Városi közgyülés** tartatik holnap, a tárgyrendet már közöltük. Ugy hallik, már elhatároztatott, hogy az Eőry-féle ügyben az alkapitány urnak dicsérő elismerést szavaznak.

* **Szinházunk** jövőjére nézve mindenki aggodalommal tekintett eddig. Azonban utóbb azon biztos hirt veszszük, hogy régi jeleseink közül: Együd, Takács, Rónainé s Rónai Mari k. a. még nem szerződtek Aradra. Ezeken kivül még Temesvárynak is jó társulata volt. Népszinmüénekes Gerecs lesz. Igy ha nem mondhatjuk, hogy mindent viszszanyerünk is, de a szorult viszonyok közt bizonyára megelégedéssel tekinthetünk a közeli jövőbe.

* **Kazinczy Ferencznek,** a nagy nyelvujitónak négy eddig ismeretlen levele van kezeink közt Dicsőfi József ur szivességéből közlés végett. Az elsőt ma adjuk; felhivjuk ezekre olvasóink figyelmét.

* **Városunkból** a philadelphiai nemzetközi kiállitásra — a mint értesülünk — nem küldetnek kiállitási tárgyak, mivel az egyeseknek sok költségbe kerülne, s nem fizetné ki magát. Az állam pedig szegény s nem áldozhat e czélra.

* **Debreczenben** széltére rebesgetik, hogy Móricz Pálnak a pénzügyminiszterségre lehet kilátása. E hirt különösen megerősitve látják az által, hogy fivére szatmári törvényszéki elnök lett, holott az ifjabb Móricz ur épen annyi képességgel bir az elnökségre, mint Pál ur a miniszterségre.

* **Husárak:** a helybeli mészárosok által f. évi aug. 4—11-ig megállapitva, s a hatóságnál bejelentve a következők: 20 kr a mészáros ipartársulat székében hatvanu. 1553. sz. a. 22 kr Balsay Gábornál hatvanu. 1442., Rácz Jánosnál rózsatér és Balogh Istvánnál csapóu. 306. sz. a., — 23 kr Faragó Jánosnál Telekiu. 2130. és Varga Gábornál csapóu. 7. sz. alatt, minden többi mészárszékben pedig 24 kr.

* **Tegnap délután** 7 óra tájban K. F. urnak három igen szép nemes fajta lova elragadt. A látvány nem mindennapi volt. A lovak a nagytemplom felől nyargaltak a kőburkolat majdnem kellő közepén végig villámsebességgel egészen a Telegdi-fürdőig, a mely utat körülbelül 30—40 másodpercz alatt tehették meg, a nevezett fürdőháznál jobbra kanyarodtak, és egészen rucza-utczáig nyargaltak, — a hol egy két öl magaságu kiálló berenának mentek s abból 2 öl hosszuságot egészen bedütöttek, roppant nagy erőt fejtvén ki, itt egyuttal meg is állapodtak. A rohanás közben azonban egy élő ákászfának oly erővel mentek, hogy annak ágai száz darabba hulltak szét. Nagyobb szerencsétlenség nem történt: a lovak is épségben maradtak.

* **Debreczeni terménycsarnok árjegyzéke;** august. hó 4. Piaczi részletben mérőnkint tisztabuza 4.25—50 kr, kétszeres 3.00—3.20 kr, rozs 2.85—3.05 fr, árpa 1.60—65 kr, zab 1.65—75 kr, tengeri 2.75—85 kr, köles 2.50 krajcz. Nagyban tisztabuza 84, 85 fontos 4.70—80 kr, 86, 87 fontos 4.90—5 kr, 88 89 fontos 5.20—25 kr, rozs 77, 79, fn. 3.10—20 kr, 80 fn. 3.15—25 kr., káposztarepcze 4.75—5.10 kr. Szalonna 100 font 44—45 ft. szalonnazsir 100 fn. 42—43 ft.

* **Értesités.** 1. A debreczeni zenede tizennegyedik tanéve (1875/6.) folyó 1875. évi szeptember hó 15-kén veszi kezdetét. 2. A zenedében két különálló iskola van, ugymint: a) Átalános képezde tanár idősb Sz. Nagy Károly. b) Alsó énekiskola (vegyes): tanár Hitesi Lajos. c) Felső (női) énekiskola: tanárnő Ridley-Mazell Emilia asszony. d) Zongora-képezde: tanár idősb Szotyori Nagy Károly. e) Zongoraiskola: tanár Emmert Antal. f) Alsó hegedüiskola, g) Felső hegedüiskola: tanár Ridley Kohne. 3. Az ének, zongora és hegedüiskolákba csak a zene előismereteivel biró növendék vétethetik fel; — az egészen kezdőknek egy évig az átalános képezdébe kell járniok. 4. A felveendő növendéknek legalább nyolcz évesnek s irni, olvasni tudónak kell lennie. 5. A finövendékek délután, a leányok pedig délelőtt, határozott órafelosztás szerint elkülönitve taníttatnak. 6. A beirás és felvétel folyó 1875-ik év szeptember 1-sőtől kezdve bezárólag szeptember 15-ikéig a zenedeigazgatói szobában, naponta délelőtt tizenegy órától délután egyig történik; minélfogva fölkéretnek az illetők, hogy gyermekeiket vagy ajánlottjaikat a nevezett helyen és időben a zenedeigazgatónak és az ugyancsak jelen leendő tanároknak mutassák vagy mutattassák be. — Az igazgató utasitva van a fölvett növendék nevét az anyakönyvbe beirni, s abból azoknak egy kivonatot kézbesiteni, melyben vagy ő, vagy a zenede pénztárnoka, egyszersmind a beirási- és tandijak előre történt befizetését igazolandja. (Vége köv.)

* **A vásárbirói hivatal árjegyzéke.** — Debreczen, 1875. év aug. hó 3-án. — 1 mérő buza 4.00—5.00 frt, 1 mérő kétszeres 3.40—3.60 kr, 1 mérő rozs 2.80—3.— frt, 1 mérő árpa 1.50—1.70 kr, 1 mérő zab 1.70—1.90 kr, — 1 mérő tengeri 2.80—3.— frt, 1 mérő köles 2.00—2.20 kr, 1 mérő kása 5.— frt, 1 zsák burgonya 1.80 kr, 1 mázsa szalonna 42—42$\frac{1}{2}$—43 frt, 1 mázsa háj 43—44—45 forint.

* **Sajtóhiba.** Lapunk tegnapi számában megjelent „Visszaemlékezés aug. 2-ikára" czimü czikkben óriási hiba van. Vörösmarthy (?) helyett Petőfi neve áll, holott lángelkü költőnk ezt már csak azért sem irhatta, miszerint ő még jul. 31-én Segesvárnál elesett s igy ő hazánk gyalázatos elárultatását nem élte tul.

* **Debreczeni** hetivásár, aug. 3. Ugy a mai, mint tegnapi vásár igen élénk volt: tekintélyes mennyiségben érkezett termény érdeme szerint — elég hamar vevőre talált. Mindenik faj terménynek van vevője s ha valami más fordulat nem fog állani, a terményüzletben élénk forgalomra lehet kilátása termelőinknek. A mai termény ár tisztabuza köblönként: könnyebb fajta 8.20. 9 frt., sulyosabb 9,20—10. 20 kr., kétsz. 6.80—7.80 kr., rozs 6.—6.40 kr., árpa 3.20—40 kr., zab 3.60—90 kr., köles 4.50—5 frt., tengeri 5.60—80 kr., egy zsák kolompér 1.20 kr.

* **Tévedés.** Tegnapelőtti számunkban megjelent „Dalárda" czimü czikkben a tévesen iratott Boruzs József helyett: — Bernt István olvasandó.

LEGUJABB.

— **A pénzügyministérium** elnöki osztályának személyzete ellen fegyelmi vizsgálat indittatott, mivel őket gyanusitják, — hogy az „önálló magyar bank"-ra vonatkozólag lapunk hetfői számában közlött adatokat napvilágra merték bocsátani. A kormánylapok mégis azt mondták, hogy — azok koholtak. S kiderült, hogy szomoru igazságok.

— **Bécsi tőzsde** aug. 4. (Távirati tudósitás.) Ezüst 100.90, cs. arany 5.26 —; Napoleonarany 8.90—.

Szerkesztői nyilt posta.

— Mihályfalvára. Ama czikk közlését nem tartom czélszerünek. Hogy „más lap" mindent közöl: az nem az én hibám. Elvi dolgokra fektessük a sulyt. Utczasarokra való a személyeskedés. — Sámsomba. Nem a tárczában, hanem itt adjuk az illetőnek tudtára, hogy „édes lánykám, ne busulj, szeretlek, s ha te is szeretsz, boldogok leszünk." Ez lehet igaz, de nem — vers. Rövid tudósitást kérünk. — Nagy-Bánya. (D. J.) Nagyon szivesen veszszük becses közremüködését, sőt kérjük. — Köbölkut. Hát ki volna már aknázva a kut? Üdvözletem minden kinek. — Budapestre. Ha... De én is onnan vártam volna. — Benedek Aladárnak. Az igért költemény soká jön. Üdvözletem. — Kisujszállás. Üres már a tárcza?

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
SZATMÁRI KÁROLY.
Főmunkatárs:
TISZAI DÁNIEL.

Nyilttér.

JAKAB, HELLER és LIPPMANN

ajánlja a t. cz. birtokos és gabonakereskedő uraknak **dusan ellátott**

zsákraktàràt,

a legjobb minőségben és jutányos gyári áron, bármily nagy mennyiségben.

220 17—

HIRDETÉSEK.

Uj butorraktár.

Debreczenben, Széchenyiutczán 1808-ik szám alatt.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy gazdagon ellátott **uj butor-raktáramban** mindennemü asztalos és kárpitos mübutorok, ugy legfinomabb mint közönséges minőségüek nagy választékban és pedig igen jutányos áron kaphatók, és ezeket a t. közönségnek van szerencsém ajánladi.

Tisztelettel
Czirinkó Gusztáv.

257 1—2

Legelő bérlet.

Puszta-Bánházán, az ér-mihályfalvai vasuti állomáshoz egy órányira, mintegy 600 holdnyi tarló és nagy részben kaszáló földterület egész jövő évi márczius hó végéig, vagy pedig folyó évi bekötésig legelőül kiadó. — Értekezhetni P.-Bánházán a tulajdonos

Kékessy Mihálylyal.

252 3—3

$^{2055}/_{1874}$. sz.

Árverési hirdetés.

A székelyhidi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a felperes Schvammerl György részére, alperes Szentivanyi József és érdektársaitól 1463 afrt 32 kr. tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlanok, u. m. a székelyhidi 842 számu telekjegyzőkönyvben (2196 —2197) h. r. sz. alatt bejegyzett 3162 afrt. 88 kra becsült, továbbá a székelyhidi 809 sz. tjkben (1967—1968) és (1970—1972) hr. sz. bejegyzett 3302 ft. 40 krra becsült szőlő birtok folyó 1875-dik évi auguszt. hó 31-ik, szüksége setére szept. hó 30-dik napján d. e. 10 órakor a helyszinén Székelyhidi hegyen megtartandó árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10 százaléka az árverelni szándékozók által, a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.

2. Az ingatlanok az 1-ső árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-ik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatnak.

3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig az első az árveréstől 14 nap, a 2-dik 3 hó, harmadik pedig 6 hó alatt, az árverés napjától fogva járó 6% kamatával fentirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

4. Vevő a vett ingatlannak azonnal birtokába és használatába lép; — tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.

5. Vevő viseli az átirási kincstári dijat, és a vett ingatlan után a leütéstől fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére a p t. r. t. 759. § értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is elfog adatni.

Egyszersmind azon jelzálogos hitelezők, kik nem e telekkönyvi hatóság székhelyén laknak, felhivatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok ügyvéd által fognak képviseltetni.

Azok pedig, — akik a lefoglalt ingatlanokra tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetvény közzétételének utósó napjától számitandó 15 nap alatt — fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Székelyhidon, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1875-dik évi julius hó 18-ik napján.

Galambos Antal,
kir. alj. biró.

256 1—3

Debreczen, 1875. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.